מפני רעתה. דתנן סהדי דכלתן לוגסא דזוזי במי הוה מזכין להו והתי דעייל ונפיק חזוזי ממכר הוה יחזור לוקח: בעת עובדי במקח. היה צריך למתא זוזי ולית למכור שדה קטנה במתא זו ולית מלית לה לוקחין ומכר גדולה במתיים: וקא עייל ונפיק חזוזי. וזה עיכבם: לא קני. דתנן סהדי דעל כורחו מכר *למחר ויכול לומר לך לייתי מחזר אחר המעות לקוחת שדה קטנה תחתיה: ולא מצאה. מלית לה לוקחין מיד: ולילו היה עורמה. מוכה לחזור אחר הלוקחין: הוה מצאה. לוקחי שדה קטנה: ולא עירמ. הוקשה לו הטורח ומכר הגדולה במתיים: ועייל ונפיק חזוזי מפני כמוכר שדהו מפני רעתה דמי. כיון דמשום טירחת דלהדורי אחר לוקח הוקלה עליו למכור אותה בלית דוחק מעות שמע מינה לית מציבה היתה עליו: עד כדי שכרן. אם עמדו ללוט קלת המלכה ולית לבנבו לעוס שוכר עליהן כל מה שהוא חייב להן יוסיף לאחריט ויגמרו: שבאת מכילה לידו. אם יש בידו משלהן הרבה כדרך התומנים המקבלים עליהן מלאכה מביאים כלי לומנות לבית בעל הבית: מתני' בבקעה והוליכה בהר. בראש ההר וחע"פ שהדרך חלק ויפר חייב, בגמ' מפרש מאי שנא ריבה הכא דלא מפליג בין הוכלקה להוחמה ובסיפא מפליג להוליכה בהר והוליכה בבקעה והוא שהבקעה סביבה ואין לוויר שולט בה: אם מחמת המעלה הוחמה. מרגל ההר לראשו: חייב. שהמעלה גרמה לה והוא שיגיה להוליכה בהר: והבריקה. בגמרא מפרש: או שנעשית אנגריא. שנעלה לעבודת המלך: לומר לו. מבקיר לשוכר: מרי שלך לפניך. קלגה כמו שהיא שמייה ותלך שלף מזלך גרס כמו מזלי ומרתא (ג) (ולשכר) לותה בדרכים וגבי אנגריא כמי שהתן על שכמו שלף מזלך גרס ונפסיד שניהו: מפה או נשברה. שמפסיד כל שכרו: חייב. המשכיר למכור העור והגמילה לכלבים ולהוסיף מעות ולהעמיד לו חמור או ישכור לו אחר בדמי גמילה שהרי חמור זה שיעבד לו או יחזור לו שכרו: גמ' דקא מפליג. בין הוכלקה להוחמה: שמחה מחמת לויר. לא הוחלה ולא הוחמה, ומחה מעלמה הוליל ושיגה בה יכול לומר לו לא מחה זו אלא מחמת לויר שלא היתה ליכולה ליגדל בלויר הר וקבעה בבקעה שלא מחמת לויר: תוכלנה. עייפות ויגיעה ממשלה: הוליכה בהר יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לראש ההר הוטיל לה מתחילה על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה ויגיעה תחת משלה ומחה, ואם שיגה להוליכה בבקעה חע"פ שלא רחיטו לוחה מזעת ולא היום שם מאד לומר הוחמה ר"ל שם הלכה בהר היה הלויר שולט שם ונותן בה כח ולא תיגע תחת משלה (ג) בבקעה לא שיגה בה לויר והיא היתה חסירת כח ויגעה לה: נקרא

[א] *פשיטא-בעי לזבוני במאה ולא אשכח וזבין במאתים, וקא עייל ונפיק אזוזי לא קני, אלא א"ל בעי לזבוני במאה ולא אשכח ואי טרח הוה משכח וקא טרח וזבין במאתים וקא עייל ונפיק אזוזי, מאי? כמוכר, שדהו מפני רעתה-רמי-אי לא? תיקו: שכר את החמר ואת הקדר וכו' שוכר עליהן או מטען: עד כמה שוכר עליהן? אמר רב נחמן עד כדי שברן איתיביה רבא לרב נחמן עד ארבעים וחמשים זוז אמר ליה כי תניא ההיא *שבאתה חבילה לידו: מתני' השוכר את החמור *להוליכו בהר והוליכו בבקעה, בבקעה והוליכו בהר, אפילו זו עשר מילין וזו עשר מילין, ומתה, חייב. השוכר את החמור להוליכה בהר והוליכה בבקעה: אם החלוקה פטור, ואם החובמה חייב, להוליכה בבקעה והוליכה בהר: אם החלוקה חייב, ואם החובמה פטור, אם מחמת המעלה חייב. השוכר את החמור והבריקה או שנעשית אנגריא-אומר לו הרי שלך לפניך, מתה או נשברה, חייב להעמיד [לו] חמור: גמ' מ"ש רישא דלא קא מפליג ומאי שנא סיפא דקא מפליג: אמרי דבי ר' ינאי רישא שמתה מחמת איר דאמרינן *אוירא דהר קטלה ואמרינן אוירא דבקעה קטלה ר' יוסי בר חניגא אמר כגון שמתה מחמת אובצנא רבה אמר כגון שהבישה נחש רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הא כמני ר"מ היא דאמר כל המעביר על דעת של בעל הבית נקרא

כגון שמתה חבילה לידו. וח"מ ח"כ פשיטא וי"ל דה"ח לחמכתת היה ולא קני ח"כ דפועל לא נותן לו ללוט לעכור בשויה ולא מן הכל: אפילו זו ". מילין כו'. והיה לחפילו זו שהלך בה קלירה יותר ללוט חבל להחזיר: הוחמה בהר פטור. וח"מ למ"ד לעיל (דף מב.) מחילתו בפשיטא וסופו בחומם חייב למאי פטור הא מחילתו בפשיטא היה לעיין הוחלקה וי"ל דלא שייך מחילתו לוח היה מצמר לחפשר שלא היה בה החומם כי היתה לצריכה לחורבני דחומם בה מממת הפשיטא שהם היה מניעים תחת הקרקע כשמוחלל לו היו נגנבים הבל הכא כי הוממה בהר כ"ש דהם לוח היה והיה הולך בבקעה להוה הוממה והכי אמר רבא לרב נחמן עד כדי שכרן היכי דמי אי דמפקיד (לעיל דף לו:) גבי פשע בה וילחתה לחגם לפילו למ"ד חייב הכא פטור דמלאך המות מה לי הכא מה לי התם וח"מ שילחי הפועלים (לקמן דף נג: ושם ד"ה מי) גבי היה עדרו ובא לעיר ובא חרי ודלם פטור ומוקי לה רבה דעל בעידנא דלא עיילי ליכבי ופריך לחבי תחילתו בפשיעה לעניו נגבי וכופו בחומם הוא לעניו חרי והתם לפילו לו פשע הוא ולא בא לעיר היה נחרע החומם ומחי פריך ו"ל דשמח חם היה עם היה מוליכן למרעה לחר קודם ביחת חרי כי כן דרך הרועים לרעות חני היום בשדה זו וחני היום בשדה לחר לו שמח חם היה עם החרי היה ירח לבא עם לו היה מקיים ביה גם לח החרי ולח הדוב הכא עבדך ובלולו הכי לריך לפרש הפשע התם כך דקחמר לין לומרים לילו היה עם היה מניל חלא (ג) לומרים חם היה יכול להניל חייב ולם לולו פטור ולו לחפשר לפרש בע"ח ורב לחפש פירש התם דלחבי לטעמיה דלחמר בפרק המפקיד (לעיל דף לו: ושם) לח מיבעיח כו' לולח לפילו למ"ד פטור הכא חייב דהבלח דלחגמח קטלה משמע דלמ"ד חייב ח"ש בלולו הלי טעמח לע"פ שהחומם היה נלרע בכל עניו ויש לדחות לריישיה דלמ"ד חייב נמי כמך להלי טעמח דקחמר בסוף דהבלח דלחגמח קטלה דהם לח כן מקשי ליה ממלניהן דהכח דקחמר הוממה בהר פטור ומיהו למה לפרש לבסוף הבל לח חשיב מחילתה בפשיעה ח"ש: אם הוממה מממת המעלה חייב. ולח"ח ולכי ידעינן בריעת דקחני הוממה בהר פטור דבלח מממת המעלה הוממה וי"ל דלריעו שלח הוממה בעלייתה שעלתה בלח טורח והלכה לחר כן הרבה ולח היתה מזיעה ובתר הכי הוממה ול"ל שלח מממת מעלה היה ופטור: כגון שמתה ממחת לויר. פי' שידוע שלחותו יום היה לויר משום בהריס יותר מבבקעה לו ליפכח מלג לו ממטר והיו מחילתו ושופו בפשיעה ולהכי נקט בפשיעה בהר והוליכה בבקעה ולח נקט להוליכה בבקעה בהר בבקעה לח מלינן למיפרך דהכא בהר לחר מקום דחין רגילות להשתות לויר ללח מהרים לבקעות לבל מהר להר ומבקעה לבקעה חין דרך לויר להשתות: רבי יוסי בר חניגא חמר שמתה מחמת לוכלנה. שמחייבגעה מהמת מלחכה ולקו על גב דמתה מחמת מלחכה (ד) ג"מ בין פשיעה לויב שלם היה לו להוליכה בהר שלם היה מוליכה שם לח היתה מחייבגעת ממחת לויר והרוח שטולטן שם לו היה לו להוליכה בבקעה לח היתה מחייבגעת שם לפי שחין טורח שם כמו בהר ולהכי חייב לפילו למ"ד מחילתו בפשיעה וסופו בחומם פטור לך על רבה דחמר כגון שהבישה נחש דקשה ל"ב חמלי נקט לדידיה הר ובקעה דה"ל ה"מ למינקט בקעה ובקעה לם יהוו שמחת נחשים היום בבקעה שהיה להוליכה שם ולח שייך הלי קלקול להשתות מהר לבקעה מפי מבקעה לבקעה ולח"ל דרבה לטעמיה דלית ליה התילתו בפשיעה וסופו בחומם חייב כדמשמע בס"פ השוכר לת הפועלים (לקמן ד' נג: ושם) מדפריך ליה לחבי חמלי עשור מחילתו בפשיעה וסופו בחומם ח"ש דלהכי נקט הר ובקעה משום דהשתח היו מחילתו בפשיעה לטיון הוממה והולקה לבל לם שיגה מבקעה לבקעה פטור דליכח מחילתו בפשיעה ובריש הכופם (ב"ק ד' נו. ושם) דפריך לרבה לחמר והוח שמחרה הטיחה למלן דלחמר מחילתו בפשיעה וסופו בחומם פטור חלח למ"ד חייב מחי ליכח למימר היו מני למיפרך לרבה לחרכה דלית ליה הכח חייב לי גרס בחרוייהו רבה והשתח כל חלו לחומרים שבחין למרן כופרים לרבה לחמר מלחך המות מ"ל הכח כו' דלהבי דחמר הבלה לחגמח קטלה ח"ש מחניחין בלהו הני שטויי וחייב לפילו מחה כדרכה דחמר ההוח לויב שהוליכה שם קטלה חע"פ שחין יודע שיהח לוחו לויב רע כלל יותר מלויר לחר דלהו דוקח נקט הבלה דלחגמח (ה) ה"ה כל שיהו לויר כדמוכח בשמעתין דהתם והח דנקט בסיפח הוחלקה בהר והוממה בבקעה חייב ה"ה מחה כדרכה כיון דהוי מחילתו בפשיעה חלח משום דבפשיעה דהר הני הוממה לשמוטינן לף על גב דחימום הוי בהר טעמח לפטור בבקעה לח מיפטר בהבי חלח דרבה הוי טעמח לחיובח ות"ח והח שמטיען ליה מריבח דלפילו מחה כדרכה חייב משום הוי מחילתו בפשיעה לעניו הוחלקה בהר וחימום בבקעה כ"ש בשמחה ע"י החלקה להר וחימום דבקעה דמחייב וי"ל דהי לאו לשמטיען בסיפח לח הוה ידעינן מחמי חקיב לה בריעת מחילתה בפשיעה לחייבו לפילו במחה כדרכה וח"ת ולרבח וכל החמורחים דהכח דפטרי במחה כדרכה מחמי הני בסיפח הוממה בהר והוחלקה בבקעה

דפטור

* ר"ח ס' דבר יהוד. אות ס' מחסיר אחד מאותיות אמת

ג' רש"ל כמוכר

[לעיל טו:]

ל"ל להוליכה

[לעיל לו:]

עין משפט נר מצוה

לו א ב מיי' פ"ח מהל' מכירה הלכה ה ושע' במ"מ סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קפ"ח ג' וסעיף יד:

לז ג ד מיי' פ"ע מהל' שכירות הלכה ד סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שלג סעיף ו:

לח ה מיי' שם פ"ד הלכה ח טוש"ע ח"מ סי' שם סעיף ח:

לט ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ב:

מ ז מיי' שם פ"ה הלכה ח סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שי סעיף ח:

גליון

לפרש הא דקתני "שוכר עליהן"

גליון

להשוכר את החמור להוליכו בדרך ושוכרו בפרדה

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הכי אלא וכו' ושמח ויבר תוספ': (ב) ד"ה תוכלנה וכו' תחת משלה לבל בבקעה: (ג) תוס' ד"ה הוממה וכו' חלח ח"ממדין לם היה יכול: (ד) ד"ה כ' יוסי וכו' מחמת מלחכה פשוט מ"מ כיון: (ה) בא"ד הכ"ה כל שיהו:

גליון

ל' הסוברים דאפ"ה (ב) דאינו התנא דמתני' דהכא ואפ"ג דהוי בבקעה כיון דהוי בדרך והוחמה וכפ"ג דבקעה

הגהות הגר"א

[א] גמ' פשיטא כו'. נ"ב גירסת הרמב"ם לישנא לבו אזיל שוב מלה כמחתן וקא עייל כו':

גליון

תוס' ד"ה לפילו וכו' חלח חם להחזיר. עיין בתוספות הר"ש שלפי מה"ת סי' יז: